

Πολιτική της Υπηρεσίας Περιβαλλοντικής Προστασίας των ΗΠΑ

[Dr. Bradley Smith](#)

Διευθυντής Εκπαίδευσης

Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας των Η.Π.Α.

Η σημερινή μέρα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα και μας γεμίζει αισιοδοξία για τη δυνατότητα ενός λαμπρού μέλλοντος. Θα ήθελα να σας μεταφέρω τους χαιρετισμούς και τις ειλικρινείς ευχές για την επιτυχία του συνεδρίου από τον Πρόεδρο Clinton και τον Αντιπρόεδρο Gore.

Το ζήτημα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στο διεθνή στίβο, στον οποίο σήμερα ενεργούμε, εγείρει σίγουρα θέματα διοικητικής φύσης και συντονισμού ενεργειών. Για να επιτευχθεί περιβαλλοντική πρόοδος πρέπει να υπάρξει στο μέλλον διεθνής συνεργασία σε διεθνές επίπεδο. Σ' αυτό συμβάλλουν οργανώσεις όπως η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής, με Πρόεδρο και Ιδρύτρια την Δρ. Βλαβιανού Αρβανίτη. Αυτή η οργάνωση έχει τύχει θερμής υποδοχής στις Ηνωμένες Πολιτείες και πραγματικά τέτοιες οργανώσεις μπορούν να βοηθήσουν στην προσέγγιση των δύο χωρών. Αυτή είναι η μελλοντική λύση για τα κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε.

Θα αναφερθούμε σε μία επισκόπηση της σημασίας που έχει η περιβαλλοντική εκπαίδευση για την Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας των ΗΠΑ (Environmental Protection Agency EPA). Αφορά, στο μεγαλύτερο μέρος της, μία νέα πρωτοβουλία. Το 1990 το Κογκρέσο ψήφισε νόμο για την Εθνική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Για πρώτη φορά, μία ρυθμιστική υπηρεσία όπως η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας, έχει ανάμεσα στις υποχρεώσεις της την εκπαίδευση. Στην πραγματικότητα, θα έλεγα, ότι το μέλλον του περιβάλλοντος θα βασιστεί περισσότερο στην εκπαίδευση και την επαγρύπνηση, παρά στους κανονισμούς και τις νομικές διαδικασίες.

Τα τελευταία είκοσι χρόνια στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε πολλές άλλες χώρες τα περιβαλλοντικά προβλήματα λύνονταν στα δικαστήρια. Πολλές φορές τα προβλήματα δεν λύνονταν καν. Μόνο οι δικηγόροι είχαν οικονομικό όφελος από αυτή τη συναλλαγή. Ίσως ήταν απαραίτητο στα πρώτα χρόνια της περιβαλλοντικής νομοθεσίας - πριν περισσότερο από είκοσι χρόνια - να έχουμε τη λεγόμενη προσέγγιση του "σφυριού". Αλλά το μέλλον της κοινω-νίας δεν μπορεί να αφηθεί στα χέρια του νόμου. Πρέπει να προχωρήσουμε περισσότερο. Πρέπει να προβλέπουμε σε μία πολιτεία που θα έχει συνείδηση του τι είναι σωστό και τι λάθος και θα ενδιαφέρεται να αλλάξει τα πράγματα. Είμαι λοιπόν πεπεισμένος, ότι η εκπαίδευση είναι μία από τις θεμελιώδεις αρχές για το μέλλον του περιβάλλοντος. Και δεν χρησιμοποιώ τη λέξη εκπαί-δευση μόνο με τη στενή της έννοια.

Βλέπουμε την εκπαίδευση ως μία πολύ ευρεία έννοια. Στο παρελθόν η κοινωνία στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε πολλές άλλες χώρες είχε πολωθεί στο θέμα του περιβάλλοντος. Το περιβάλλον είχε θεωρηθεί ως το "καλό" απέναντι στο "κακό". Ομως πολύ λίγα περιβαλλοντικά θέματα είναι τόσο απλά. Τα περισσότερα βρίσκονται κάπου στη μέση. Εδώ είναι που η εκπαίδευση μπορεί να παίξει έναν πολύ σημαντικό ρόλο.

Ας δούμε για λίγο τις τέσσερις αρχές της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης όπως τις προσδιορίσαμε στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας. Οι αρχές αυτές είναι αρκετά ευρείες και μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη συνεργασίας ανάμεσα σε διαφορετικές ομάδες ανθρώπων.

Ο πρώτος στόχος είναι να επεκτείνουμε την επικοινωνία και τη συνεργασία. Οι δυνατότητες συνεργασίας, όπως ίσως γνωρίζετε, αυξάνονται σε κάθε περιβαλλοντική συνάντηση. Πιστεύω, ότι με αυτόν τον τρόπο πρέπει να βλέπουμε το μέλλον του περιβάλλοντος. Μερικές συνεργασίες που έφτασαν μέχρι την Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας δεν θα ήταν δυνατόν να προωθηθούν πριν μερικά χρόνια. Ως παράδειγμα, σήμερα έχουμε ξεκινήσει μία πολύ επιτυχή συνεργασία με τη Dow Chemical και την S.C Johnson Corporation.

Η εκπαίδευση μπορεί να γίνει το μέσο με το οποίο θα φέρουμε κοντά τους ανθρώπους. Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας ξοδεύει ακόμη πολύ χρόνο στα δικαστήρια. Προχωρά δηλαδή ακόμη με κανόνες και εξαναγκασμούς. Αλλά η εκπαίδευση είναι το μέσο, με το οποίο μπορεί να ξεκινήσει η επικοινωνία με τον επιχειρηματικό κόσμο και με άλλες ομάδες. Και τούτο, διότι δεν δείχνει αντιπαλότητα.

Πριν μερικά χρόνια δεν θα βλέπαμε το λογότυπο της Dow Chemical δίπλα στο λογότυπο της Υπηρεσίας Περιβαλλοντικής Προστασίας. Απλώς δεν θα είχε συμβεί. Τώρα δουλεύουμε μαζί με τη Dow Chemical σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες.

Ενα εκπαιδευτικό κουτί είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας που έχουμε με τη Motorola, μία διεθνή εταιρεία. Στο κουτί είναι τυπωμένα τρία λογότυπα: Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας, Motorola, και Εταιρεία Audubon. Η Εταιρεία Audubon είναι μία από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές οργανώσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εδώ έχουμε τρεις συνεργάτες, οι οποίοι στο παρελθόν θα βρίσκονταν σε αντίθετα σημεία. Την περιβαλλοντική κοινότητα, την Κυβέρνηση και τον ιδιωτικό τομέα. Τώρα όλοι είναι εδώ μαζί. Αυτό είναι ένα παράδειγμα της συνεργασίας. Το εκπαιδευτικό κουτί προορίζεται για την Αριζόνα, όπου βρίσκεται ένα από τα εργοστάσια της Motorola. Περιέχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μαθημάτων για παιδιά μέσης εκπαίδευσης. Έχει σχεδιαστεί γύρω από το βιοσύστημα της Αριζόνας. Έτσι τα παιδιά μαθαίνουν για το περιβάλλον, την εκπαίδευση και την επιστήμη με βάση τα όσα υπάρχουν στην αυλή τους. Στο κουτί περιλαμβάνονται μία βιντεοταινία, ένα C.D., ένας οδηγός μαθημάτων, μία αφίσσα. Το έλαβαν όλοι οι δάσκαλοι της πρώτης γυμνασίου στην Αριζόνα, με χορηγία της Motorola.

Γνωρίζουμε ότι μερικοί θα πούν πως αυτός είναι απλώς ένας τρόπος για να βρουν π.χ. οι εταιρείες μία διόδο για τα παιδικά μυαλά. Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας προβληματίστηκε πάνω σ' αυτό. Αυτού του είδους η αλλαγή δεν είναι ποτέ εύκολη. Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας και η Audubon έχουν την τελική έγκριση του υλικού που βρίσκεται στο εκπαιδευτικό κουτί. Ετσι αν υπάρχει κάτι που μοιάζει ότι αντιπροσωπεύει μόνο την πλευρά της εταιρείας, διαγράφεται. Αυτό είναι το νόημα της συνεργασίας. Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας δημιούργησε παρόμοια κουτιά με τη Dow Chemical για την περιοχή των Μεγάλων Λιμνών. Εχουμε κάνει και μερικά με εταιρείες εφαρμογών. Είναι το προϊόν μιας συνεργασίας που δεν ήταν δυνατή στο παρελθόν. Ως αποτέλεσμα αυτού του είδους της συνεργασίας, τώρα δουλεύουμε στενότερα σε άλλα πιο δύσκολα θέματα - με τη Dow, τη Motorola - και ούτω καθ' εξής.

Ο πρώτος στόχος της Υπηρεσίας Περιβαλλοντικής Προστασίας είναι η επέκταση της επικοινωνίας και της συνεργασίας. Σ' αυτές πρέπει να δοθεί προτεραιότητα. Γιατί όταν αρχίσουμε να δουλεύουμε μαζί μπορούμε να προσδεύσουμε. Δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο από το να δουλεύουμε μαζί με τα παιδιά μας. Αυτό είναι κοινός τόπος. Σπάνια μπορούν να δουλέψουν μαζί κάποιοι που ξεκίνησαν από ένα δικαστήριο, μηνύοντας ο ένας τον άλλο. Μια τέτοια σχέση δεν μπορεί να διαρκέσει.

Ο δεύτερος στόχος είναι η εκπαίδευση του κοινού στην προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος. Είναι ένας πολύ ευρύς στόχος. Αλλα πρέπει να είναι ευρύς, γιατί δεν υπάρχει ένα μόνο είδος κοινού. Υπάρχουν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, οι ηλικιωμένοι, οι εταιρείες. Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας αντιμετωπίζει και το κοινό με την ευρεία έννοια επίσης. Δημιούργησε διαφορετικά προγράμματα που απευθύνονται σε διαφορετικό κάθε φορά κοινό. Συνεργάζεται με τη βιομηχανία της ψυχαγωγίας σε μερικά από αυτά. Με τη Warner Brothers έφτιαξε ταινίες κινουμένων σχεδίων, γιατί αυτές βλέπουν τα παιδιά. Συνεργάζεται με έναν μεγάλο οργανισμό των Ηνωμένων Πολιτειών, την Αμερικανική Ένωση Συνταξιούχων που έχει τριάντα εκατομμύρια μέλη της κοινότητας των ηλικιωμένων. Εκδίδουν ένα περιοδικό που πηγαίνει σε τριάντα εκατομμύρια άτομα και έχει, κατά πάσα πιθανότητα, δέκα εκατομμύρια επιπλέον αναγνώστες. Ετσι ένα άρθρο για τους ηλικιωμένους και το περιβάλλον, τα παιδιά, την κοινωνική εργασία, θα φθάσει σε σαράντα περίπου εκατομμύρια ανθρώπους.

Υπάρχει ένα θέμα που μάλλον αρχίσατε ήδη να διαβλέπετε. Αφορά στην αντίληψη ότι σε όλα τα προβλήματα απάντηση θα πρέπει να δίνει η Κυβέρνηση. Εντούτοις, η Κυβέρνηση δεν θέλει, ούτε μπορεί, να διαδραματίσει αυτό το ρόλο. Από τα γραφεία μας στην Ουάσιγκτον δεν είναι δυνατόν να καταλαβαίνουμε πάντα τι είναι το καλύτερο για την Αριζόνα, το Μίσιγκαν ή το Οχάιο. Η συνεργασία με τους τοπικούς παράγοντες κάνει τις αλλαγές εφικτές.

Ο τρίτος στόχος είναι να αυξήσουμε την απασχόληση στα περιβαλλοντικά επαγγέλματα. Στο παρελθόν στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε άλλες χώρες το πρόβλημα ήταν: περιβάλλον εναντίον οικονομίας. Στις ΗΠΑ εμφανίστηκε το σύνθημα "είτε δουλείες είτε γλαύκες", στην προσπάθεια να σωθεί ένα είδος γλαύκος. Δεν είναι ποτέ τόσο απλό. Βιώσιμη Ανάπτυξη σημαίνει και υγιές περιβάλλον και δυνατή οικονομία. Δεν μπορούμε να έχουμε το ένα χωρίς το άλλο, αυτό ακούστηκε πολλές φορές σήμερα και είναι πέρα για πέρα αληθινό. Οι σημερινοί νεοί, φοιτητές, μαθητές, δεν είναι σήμερα ενημερωμένοι για το περιβάλλον, παρ' όλο που πολλοί από αυτούς θα δουλέψουν αργότερα γι' αυτό. Ετσι η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας συνεργάζεται με Πανεπιστήμια και διετή τεχνικά προγράμματα στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο τελευταίος στόχος, ο οποίος πράγματι είναι και ο πιο πρόσφατος γιατί αναπτύσσεται όσο περισσότερο προχωρούμε, δεν αναφέρεται σε κάποιο νόμο. Ο νόμος είναι τμήμα του δικαίου ενός κράτους. Αλλά η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας άλλαξε κατεύθυνση στον τρόπο χρήσης του νόμου. Ο σκοπός είναι να υπερβούμε τα εθνικά σύνορα. Για το λόγο αυτό βρισκόμαί σήμερα εδώ. Τον τελευταίο χρόνο στο γραφείο μου έχω συναντηθεί με περισσότερους από εκατό απεσταλμένους άλλων εθνών. Ενα κοινό ζήτημα είναι η εκπαίδευση. Δεν μπορείς να ασχοληθείς με το περιβάλλον, αν δεν προχωρήσεις πέρα από τα εθνικά σύνορα. Η διεθνής συνεργασία, την οποία προωθεί η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας είναι μία αναπτυσσόμενη συνεργασία. Από αυτήν την ανταλλαγή μαθαίνει πάντα κανείς όσα, αν όχι περισσότερα, από όσα μπορεί να διδάξει.

Η Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Προστασίας δουλεύει στενά σήμερα στη Βόρεια Αμερική, με τον Καναδά και το Μεξικό. Χρησιμοποιεί ζωικά και φυτικά είδη ως μέσα διδασκαλίας. Μία πεταλούδα, η Μοναρχική Πεταλούδα, εξαρτάται από τον Καναδά τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Μεξικό για την επιβίωσή της. Τι καλύτερος τρόπος για να αγγίξουμε τη φαντασία των παιδιών και των ενηλίκων από μία πεταλούδα που χρειάζεται όλους εμάς. Αυτό αληθεύει και στην Ελλάδα και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οσα έμαθα σήμερα θα τα μοιραστώ με τους συνεργάτες μου. Θεωρώ αυτό που κάνουμε εδώ ως την αρχή μιας μακροχρόνιας σχέσης. Ετσι οι διεθνείς διαστάσεις της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης μας αφορούν εδώ σήμερα.

Ενα τελευταίο σημείο είναι ότι είμαστε επίσης και ένας οργανισμός διαχείρισης επιχορηγήσεων. Στις Ηνωμένες Πολιτείες αυτό σημαίνει ότι διαθέτουμε προς τρίτους πόρους της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Τα τελευ-ταία δυο χρόνια δώσαμε δέκα εκατομμύρια δολάρια ως χορηγίες σε διάφορες ομάδες, από μικρές ομάδες που πήραν διακόσια δολάρια, έως ομάδες που πήραν εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια. Δώσαμε πάνω από πεντακόσιες χορη-γίες σε οργανισμούς που είναι διάσπαρτοι σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες. Θα καταγράψουμε και θα αξιολογούμε τα αποτελέσματα αυτών των προγραμμάτων. Στη συνέχεια θα μοιραστούμε με τον υπόλοιπο κόσμο αυτά που θεωρούμε σημαντικά. Επιτυχημένες κοινωνικές ομάδες, με μικρή ομοσπον-διακή υποστήριξη, μπορούν να εισχωρήσουν σε άλλες περιοχές και να κάνουν γνωστά τα αποτελέσματά τους. Αυτό θεωρείται ως κάτι που θα μοιραζόμαστε με τη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής στο μέλλον. Αλλωστε, προσδοκώ μία πολύ στενή συνεργασία μαζί της, καθώς και με την εξαιρετικά ικανή ηγέτιδά της. Ανυπομονώ να συναντήσω περισσότερα από τα μέλη σας, για να προχωρήσουμε στον κοινό σκοπό, να εκπαιδεύσουμε το Σήμερα για το Αύριο.

Ο Δρ. **Bradley F. Smith** είναι Διευθυντής Εκπαίδευσης της Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Πολιτειών (U.S. Environmental Protection Agency), στην οποία έχει υπηρετήσει κατά το παρελθόν σε στρατηγικές θέσεις. Ελαβε το διδακτορικό του από τη Σχολή Φυσικών Πηγών Πρώτων Υλών και Περιβάλλοντος του Πανε-πιστημίου του Michigan, όπου και δίδαξε στο Τμήμα Βιολογίας από το 1975 ως το 1991. Το 1985, τιμήθηκε από το Ίδρυμα Fulbright με υποτροφία στην Υπηρεσία Διεθνούς Ανάπτυξης των Η.Π.Α.. Ο Δρ. Smith έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο και εργασθεί ως σύμβουλος σε προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Είναι εκδότης και συγγραφέας επτά βιβλίων και πολυαριθμων άρθρων. Εχει λάβει τιμητικές διακρίσεις για την εξαιρετική συμβόλη του ιδιαίτερα στο διδακτικό έργο.

